

היוזמה הישראלית
מה שטוב לישראל

**תוכנית ישראלית לשלום
ולשיקום הפליטים הפלשתינאים**

מוצעת ע"י ח"כ בני אלון

תשרי תשס"ח • אוקטובר 2007

www.hayozma.org

אזרחי ישראל,

מאז הקמתה של מדינת ישראל, אנו מייחלים לשלום עם שכנינו הערבים. אנו חולמים על ימים שבהם נוכל להפנות את הכוחות ואת המשאבים לא למלחמה ולהשרדות, אלא לפריחה ולשגשוג לטובת כל תושבי האזור.

חלום אוסלו הפך לחלום בלהות

למרות הרצון העז בשלום ובשקט, ולמרות ניסיונות חוזרים ונשנים שכללו ויתורים קשים - הסכסוך הישראלי-ערבי נמשך, וגובה מאתנו מחיר יקר.

פעולותיהן של ממשלות ישראל ברוח אוסלו לכינון מדינה פלשתינאית לא הביאו שלום, אלא מערבולת דמים: החמאס שולט בעזה, טילי קסאם נורים לעבר תושבי שדרות, החיזבאללה מכוון טילים לעבר חיפה, ורק פעילות עיקשת של צה"ל מונעת יציאת פיגועים מיהודה ושומרון.

גם הפלשתינאים לא זכו לרווחה אלא לעוני וסבל ולשלטון המפעיל טרור כנגד אזרחיו.

חשיבה חדשה, תקווה חדשה

לא טעינו בשאיפתנו לשלום, טעינו בדרך. אנחנו חייבים לבחון מחדש את הנחות היסוד שלנו, להבין היכן טעינו, ולעשות את הדבר הנכון.

אני מבקש שתצטרפו אלי לחשיבה חדשה. ללמידה מן הטעויות שלנו, ולקריאה חדשה של המפה האזורית - קריאה המוליכה לתקווה חדשה ואמיתית, לשלום ולשקט: היוזמה הישראלית.

היוזמה הישראלית היא תוצר של חשיבה מעמיקה המתייחסת לכל הגורמים באזור: לפלשתינאים ולערבים בכלל, לאמריקנים ולקהילייה הבינלאומית, ובראש ובראשונה לנו - הישראלים.

היוזמה הישראלית היא היוזמה הראשונה המתייחסת גם למציאות העולמית והאזורית החדשה, עם עליית כוחם של איראן, אל-קאעידה, חיזבאללה וחמאס.

היוזמה הישראלית מתבססת על האמונה שיכול להיות כאן טוב יותר. שניתן ליצור ישראל אחרת. שאנו יכולים ליצור שפה חדשה עם שכנינו הערבים, שפה המושתתת על שמירה על מה שחשוב לנו, מתוך כבוד אמיתי לצרכים ולזכויות של שכנינו.

אני רוצה להציע בפניכם את התקווה הזאת.

שלכם,

ח"כ בני אלון

בנימין אלון, יו"ר האיחוד הלאומי ויו"ר תנועת מולדת. כיהן בשתי קדנציות כשר התיירות. יו"ר הוועדה למדע וטכנולוגיה, יו"ר השדולה לקידום היחסים עם הקהילות הנוצריות בעולם וחבר בוועדת החוץ והביטחון.

תפישת "המדינה הפלשתינאית" קרסה

שנים רבות עסוקה ישראל בניסיונות חוזרים ונשנים לפתור את הסכסוך הישראלי-ערבי ולהגיע למצב של שלום ויציבות עם הפלשתינאים, בעיקר על פי הנוסחה של "שטחים תמורת שלום".

ישראל הכירה באש"ף, ודחפה להקמת ישות פלשתינאית ביהודה, שומרון ועזה - אך השלום רק התרחק. גם הנסיגות שביצעה ישראל לא שיפרו את המצב. להיפך, איום הטרור על ישראל התעצם בצורה דרמטית. אלפי ישראלים נרצחו, רבבות נפצעו, והחיים בישראל שבו להיות אפשריים רק תחת אבטחה כבדה, הקמת גדרות וחזרה של צה"ל לפעילות אינטנסיבית בשכם, בג'נין ובטול-כרם.

גם הפלשתינאים לא "הרוויחו" מתהליך השלום. אף פליט לא שוקם, רמת החיים ירדה ורבבות ברחו משטחי הרשות. סכומי העתק שהוזרמו לרשות על ידי מדינות העולם שימשו את המשטר האש"ף לא לבניית כלכלה מתקדמת ולרווחת התושבים, אלא לטובתם האישית של בכיריו ולביצוע פעולות טרור כנגד אזרחי ישראל.

גם ה"התנתקות" לא הביאה שלום, אלא הידרדרות נוספת. על עזה השתלט החמאס הפרו-איראני, החותר בגלוי להשמדת ישראל, יורה קסאמים אל הנגב, ומפעיל טרור יומיומי על תושבי עזה הערבים, שרבים מהם עונו או נרצחו באכזריות.

כעת כבר ברור כי תפישת "המדינה הפלשתינאית" קרסה. אם רצוננו בשלום, אנחנו חייבים לבחון את המציאות מחדש בעיניים מפוכחות, להבין היכן טעינו, לגלות יצירתיות - ולצעוד לשלום בדרך אחרת.

האלטרנטיבה: היוזמה הישראלית

היוזמה הישראלית מתבססת על תפישה שונה לחלוטין.

היא מציעה:

- לחתור לפתרון הומניטרי של הבעיה הפלשתינאית, במקום הפתרון הפוליטי
- לבנות את השלום על שותפות אסטרטגית עם ירדן, במקום עם הרשות הפלשתינאית
- להחיל את הריבונות הישראלית ביהודה ושומרון, במקום להעניק חבלי ארץ אלה למדינה פלשתינאית

פתרון הומניטרי במקום פתרון פוליטי

הניסיון לפתור את "הבעיה הפלשתינאית" בפתרון פוליטי - כלומר על ידי הקמת ישות לאומית פלשתינאית - הוביל אותנו למבוי סתום. פתרון כזה אינו אפשרי, שכן מימוש הלאומיות הפלשתינאית פירושו מחיקתה של מדינת ישראל.

בעיית הפליטים הפלשתינאים אינה בעיה פוליטית, אלא בעיה אנושית-הומניטרית. הקמתה של מדינת ישראל לא לקחה מהפלשתינאים את מדינתם - לא הייתה כזאת מעולם. היא לקחה מהם, במקרים רבים, את בתיהם ואת כבודם. ניתן להשיב לפליטים את כבודם, לתת להם בית, לתת להם נקודת פתיחה לחיים חדשים. להחליף את סטטוס ה"פליט", שמתלווים אליו העוני והשנאה, במציאות של רווחה, שגשוג ותקווה. פתרון שכזה הוא גם הדבר שבו מעוניינים הפלשתינאים עצמם, כבני אדם.

שלום עושים עם גורמים יציבים

הבחירה במנהיגי הטרור הפלשתינאי כ"פרטנרים" לשלום, היא טעות. שלום צריך לעשות עם גורמים המעוניינים ביציבות ובשלום, ולא עם ראשי ארגוני טרור. היוזמה הישראלית מציעה שותפות אסטרטגית עם ירדן ועם מדינות ערביות נוספות, המעוניינות בפתרון הבעיה הפלשתינאית ובבלימת האסלאם הקיצוני.

ריבונות ישראלית - יציבות אזורית

הדרך היעילה והנכונה ביותר לשמור על יציבות האזור היא להבטיח ריבונות ישראלית בשטחי יהודה ושומרון, ולשים קץ לעמימות רבת השנים באשר למעמדן. רק ישראל ריבונית מן הירדן ועד הים יכולה למנוע זליגה שיעית אל לב האזור המערבי של המזרח התיכון, ולהבטיח את המשך קיומה של ישראל כמדינה יהודית.

יהודה ושומרון הם לבה הגיאוגרפי וההיסטורי של ארץ ישראל המערבית, ואין כל סיבה אמיתית - מוסרית, משפטית, דמוגרפית או גיאוגרפית - לוותר על חבלי ארץ אלה, המעניקים לנו עומק אסטרטגי הכרחי ועתודות קרקע.

טיל קסאם בשדרות. צילום: אמיר כהן

ההזדמנות: היום זה אפשרי

שינוי דרמטי עבר על המזרח התיכון בשנים האחרונות, והוא פותח פתח לתקווה חדשה, המבוססת על עקרונות אלה.

התעצמותה של איראן, עליית כוחו של אל-קאעידה, התחזקותו של החיזבאללה וניצחון החמאס בעזה - הם הנושאים החדשים המטרידים את העולם המערבי והערבי כאחד. האסלאם הקיצוני הפך לשחקן מרכזי ומסוכן על במת המזרח התיכון והעולם כולו.

המדינות הערביות, שרובן ככולן חילוניות בהגדרתן וסוניות באוכלוסייתן, עלולות לקרוס כאבני דומינו מול סחף אסלאמי, שייצור אימפריה שראשיתה בטהרן של אחמדינג'אד, בבגדד החומקת מידי האמריקנים ובדמשק הפרו-איראנית, והמשכה בהשתלטות מלאה על עמאן, ביירות, אנקרה, קהיר, ירושלים וגם תל אביב. הופעתו של איום זה היא התפתחות דרמטית, המשנה את כל כללי המשחק באזור.

לנוכח איום זה, נדרשת יצירת ציר של מדינות בולמות אסלאם, בגיבוי אמריקאי ואירופאי, שיבטיחו את היציבות באזור.

לנוכח האיום המדובר מתגמד הסכסוך הישראלי-ערבי, ועולה אפשרות של ברית אסטרטגית בין מדינות ערב למדינה היהודית - ברית הנשענת על אינטרסים משותפים, וביניהם מניעת השתלטות החמאס על יהודה ושומרון.

לצאת מהקבעונות הישנים

יש אפוא שוב תקווה לשלום.

לשם כך, אנו צריכים לצאת מהקבעונות הישנים: לא "מדינה פלשתינאית", לא "שטחים תמורת שלום", לא "חיזוק" ערפאת או אבו-מאזן. ישראל צריכה להציג יוזמה מדינית משלה, המושתתת על התלכדות האינטרסים של ישראל ושל שכנותיה ומובילה בצורה ריאלית לשלום ולשגשוג של האזור כולו. יוזמה כזו משתלבת היטב בצורך של כל מדינות האזור לבלום את האסלאם השיעי, המאיים על היציבות של כל מדינות ערב.

היוזמה הישראלית מציעה פתרון אזורי, אנושי, צודק וישים לצרכים האמיתיים של הצדדים. שיקום כולל ומלא של כל הפליטים - ומפה חדשה ופשוטה, שבה הריבונות הישראלית נמשכת עד הירדן וממלכת ירדן היא הבית הלאומי הפלשתינאי.

למרות שהיא מציעה פתרון מקיף וכולל, היוזמה הישראלית היא מודולרית. כל חלק ביוזמה שיושם תורם לאינטרס הישראלי ולאינטרס האזורי.

בעמודים הבאים מוצגים עקרונות היסוד של היוזמה, בליווי מפות והסברים.

ע ק ר ו נ ו ת

1. שיקום הפליטים ופירוק המחנות

ישראל, ארה"ב והקהילייה הבינלאומית יגבשו תכנית רב שנתית לשיקום מלא ומהיר של הפליטים הפלשתינאים, תוך קליטתם והתאזרחותם בארצות שונות. בתהליך השיקום יפורק ארגון אונר"א, המנציח את בעיית הפליטים, ויוצעו לכל תושבי מחנות הפליטים מגורי קבע, אזרחות ומענק שיקום נדיב. בעקבות תהליך זה יפורקו מחנות הפליטים.

2. שותפות אסטרטגית עם ממלכת ירדן

ישראל, ארה"ב והקהילייה הבינלאומית יכירו בממלכת ירדן כנציגה הלגיטימית היחידה של הפלשתינאים, וזו תשוב ותעניק לתושבי יהודה ושומרון מעמד אזרחי. הרשות הפלשתינאית ביהודה, שומרון ועזה לא תוכר עוד כגוף מייצג, וכל הנשק ייאסף מן הארגונים החמושים. ישראל, ארה"ב והקהילייה הבינלאומית ישקיעו בפיתוח ארוך טווח של ממלכת ירדן, על מנת לשקם את כלכלתה ולחזק אותה. ישראל וירדן יחד עם מצרים, טורקיה וארצות הברית, יבנו מערך אסטרטגי לבלימת הציר האסלאמי שמרכזו בטהרן, ולקידום שלום כולל בין ישראל למדינות ערב.

3. ריבונות ישראלית ביהודה ובשומרון

ישראל תחיל את ריבונותה על שטחי יהודה ושומרון, בתיאום עם ירדן. התושבים הערבים בשטחים אלו יהיו אזרחי ירדן (פלסטין). מעמדם, זיקתם לשתי המדינות ואופי המנהל באזורים המאוכלסים יגובשו ויפורטו בהסכם בין ממשלות ישראל וירדן.

1. שיקום הפליטים ופירוק המחנות

ייחודה של בעיית הפליטים הפלשתינאים

מלחמת השחרור יצרה מאות אלפי פליטים בשנת 1948. חלפו שישים שנה, וכיום מדובר במיליונים, בני הדור השני והשלישי. זה לא צריך להיות כך. מאז 1948 נוצרו בעולם עוד עשרות "בעיות פליטים". מיליונים הפכו לפליטים באירופה, באפריקה ובאסיה, אך למרות שבעייתם החלה מאוחר יותר הם כבר אינם פליטים. הם הסתייעו באו"ם, במדינות מארחות או ביוזמתם האישית, והפכו לאזרחים מן השורה. בכל אותו זמן אף לא פליט פלשתינאי אחד נגרע ממניין הפליטים והפך לאזרח באחת ממדינות העולם. להיפך, מספר הפליטים רק הולך וגדל משנה לשנה, תוך הכנסת דור ועוד דור למעגל העוני, הייאוש והשנאה.

אונר"א והנצחת הפליטות

הסיבה העיקרית לאי שיקומם של הפליטים משך כל השנים היא העובדה שמעמדם העלוב משרת את ארגוני הטרור הפלשתינאיים. אש"ף והרשות הפלשתינאית ניזונים מבעיה זו, ובעקבותיהם הלך העולם הערבי כולו, שראה בשימור מצב הפליטות כלי ניגוח כנגד הלגיטימיות של מדינת ישראל. גם ישראל, שפחדה שאזכור הבעיה יציף מחדש את שאלת "זכות השיבה", העדיפה להניח לבעיה ולא לחתור לפתרונה.

סיפורה של אונר"א אופייני להנצחת הפליטות:

הטיפול בפליטים בעולם מחולק לשתי סוכנויות של האו"ם: סוכנות כללית, UNHCR, המשמשת לפליטי העולם כולו; וסוכנות מיוחדת לטיפול בפלשתינאים פליטי '48 - אונר"א. ההבדל בין שתי הסוכנויות הוא פשוט: הסוכנות הראשונה, ה"רגילה", חותרת לשיקום הפליטים שבטיפולה ולשילובם כאזרחים במדינות בהן הם שוהים או במדינות אחרות המוכנות לקלוט אותן.

לעומת זאת, לסוכנות אונר"א אסור לשקם את הפליטים שבטיפולה ולהופכם לאזרחים. תפקידה מוגבל ל"תחזוקה" של פליטי '48, תוך שמירת מעמד הפליטות שלהם.

אונר"א היא גם המתחזקת הראשית של מחנות הפליטים. עצם קיומם של מחנות אלה, שישים שנה אחרי המלחמה שחוללה אותם, היא חרפה מבחינה אנושית, ואיום חמור על ביטחוננו ושלומנו של המזרח התיכון. מחנות אלה מהווים בית גידול לטרור. משם צומחת המוטיבציה לטרור, שם מתגבשות חוליות הטרור ושם הן מוצאות מסתור.

פתרון הומני לבעיית הפליטים

סיומה של בעיית הפליטים חייב להיות מרכיב עיקרי בכל הסדר. ישראל חייבת לעשות כל שביכולתה כדי לפתור סוף סוף את בעיית פליטי 48, ולתבוע מהקהילייה הבינלאומית להשתתף בכך. הפתרון צריך להתחיל בפירוקה של אונר"א, המנציחה את הפליטות ולהמשיך בבניית תוכנית פיצוי נדיבה לכל הפליטים הפלשתינאים, במסגרתה יקבלו אפשרות להיקלט כאזרחים בשורה של ארצות קולטות הגירה, ולהתחיל חיים חדשים. חשוב לציין שזהו רצונם של רוב הפליטים הפלשתינאים, כפי שעולה מסקרים אמינים שנערכו לאחרונה בקרבם. המציאות החדשה במזרח התיכון הופכת את פתרון בעיית הפליטים גם לאינטרס של העולם הערבי.

כחלק מתהליך שיקום הפליטים ופיצויים, יפורקו מחנות הפליטים בתהליך הדרגתי, ויוסרו האיום שבהם והחרפה שבקיומם.

הי ישלם?

מיליארדי דולרים "נשפכים" מדי שנה לסכסוך הישראלי-פלשתינאי. מדובר בדולרים אמריקניים, המוזרמים למרוץ החימוש האזורי; בסכומי עתק אירופיים, המוזרמים לחשבונות הרשות הפלשתינאית; ובסכומים אדירים של כסף ישראלי, המושקעים בגדר, בהתנתקות, וב"חיזוק" אבו מאזן.

ארה"ב, אירופה וישראל, לצד מדינות הנפט הערביות, יכולות לממן ישירות שיקום מלא ונדיב של כל פליטי 48 - שיקום שיאפשר להם להיקלט בשורה של מדינות, שישמחו לקלוט מהגרים הבאים עם אמצעי קיום נאותים ועם בסיס להתחלה חדשה ומלאת תקווה.

סקרי דעת קהל בלתי-תלויים: מחצית מהפלשתינאים שוקלים לעבור לגור במדינה אחרת

סקרי דעת קהל בלתי תלויים, שנערכו בתקופות שונות ע"י מכונים שונים - פלשתינאיים וישראליים מעידים בבירור, כי גם הפלשתינאים הולכים ומשתכנעים, כי הרשות הפלשתינאית אינה הפתרון לבעיותיהם ומגלים נכונות הולכת וגוברת לפתרון הומניטרי אמיתי במדינות אחרות.

סקר דעת קהל, שנערך בשנת 2004, העלה כי מחצית מהאוכלוסייה הפלשתינאית (50%) לא שוללת את האפשרות לעבור לגור באופן קבוע במדינה אחרת, אם היו לה יכולת ואמצעים לעשות זאת. באותו סקר הצביעו 71% מהנשאלים על גורמים, שיביאו אותם לעזוב באופן קבוע למדינה אחרת: הבטחת מקומות עבודה בחו"ל (16%), סיוע כספי משמעותי (19%), הבטחת מקום מגורים וחינוך ברמה טובה (14%) ועוד. רק 15% השיבו, שאין כל גורם, שיביא אותם לעזוב. את הסקר ערך מכון "מאגר מוחות".

An-Najah National University			
ضمن ظروفك الحالية، هل تفكر بالهجرة إلى خارج الوطن؟			
نعم	لا	لا رأي لأعرف	المجموع
41.0	57.4	1.6	100.0
25.8	73.5	0.7	100.0
31.4	67.6	1.0	100.0

סקר, שנערך בנובמבר 2006 ע"י אוניברסיטת א-נג'אח משכם מעלה, כי 31.4% מהפלשתינאים חושבים לבנות את חייהם במדינה אחרת, אם יוכלו להיות בצורה טובה בארץ היעד.

סקר, שנערך בספטמבר 2007 ע"י המכון הפלשתינאי למדיניות ומחקרי דעת קהל בראשותו של ד"ר חליל שקאקי מעלה, כי 32% מהפלשתינאים רוצים להגר לחו"ל.

2. שותפות אסטרטגית עם ממלכת ירדן

הרשות הפלשתינאית - מכשול לשלום וסכנה לאזור כולו

- תקדים עזה מלמד אותנו כי הרשות הפלשתינאית היא פתח להשתלטות החמאס ולחיזוק הפונדמנטליזם האסלאמי. מה שקרה בעזה עלול לקרות גם ביהודה ושומרון ולאיים על שלומם של כל ערי השרון, של גוש דן ושל ירושלים. אך גם בלי החמאס, וגם כאשר הצהירה על הכרתה בישראל, הייתה הרשות הפלשתינאית מכשול לשלום.
- היא מימנה ושלחה מחבלים מתאבדים לפיגועי זוועה אכזריים בישראל.
 - היא נטלה לקופת בכיריה סכומי עתק מכספי המדינות התורמות.
 - היא מחנכת דור צעיר לשנאה תהומית, לאלימות ולשלילת קיומה של ישראל, ומהווה חוליה מרכזית ברשתות הטרור העולמיות.
 - אכזבה לפלשתינאים ולישראלים

מבחינת האינטרס הפלשתינאי, ה"מדינה" שעליה מדברים היא חסרת ערך. מדובר לכל היותר במדינת-חסות קטנה ומכותרת, המספקת כוח עבודה זול למדינת ישראל. מדינת-דמה שכזו לא תעניק לאזרחיה גאווה לאומית, חריות אזרח או תקווה כלכלית, ולא תציע כל פתרון לבעיית הפליטים.

בעוד המדינאים ממשיכים לדקלם את פתרון "שתי המדינות", בשטח ובאקדמיה כבר מבינים כי אין עתיד לרשות ואין טעם להקים מדינה פלשתינאית - נוסף על זו הקיימת ממזרח לירדן.

ירדן - מדינה פלשתינאית

"שתי גדות לירדן" אינה רק סיסמה ישנה אלא גם עובדה היסטורית. "הבית הלאומי", שאותו התחייבה ממשלת הוד מלכותו להקים עבור העם היהודי במסגרת המנדט, כלל את מלוא שטח ארץ ישראל (פלשתינה).

פלשתינה זו כבר חולקה למדינה ערבית ומדינה יהודית. המדינה הערבית-פלשתינאית היא ירדן, והיא הוקמה ב-1922, כאשר העניקה בריטניה את רוב שטח הארץ לאמיר עבדאללה. רוב אוכלוסייתה של ירדן הוא פלשתינאי, ומקורו בעבר הירדן המערבי.

מפליטים לאזרחים

בעקבות האינתיפאדה הראשונה, הכריז המלך חוסיין, ביולי 1988, על התנתקות מן "הגדה המערבית". בעקבות התנתקות זו שללה ממלכת ירדן מתושבי יהודה ושומרון את האזרחות, והותירה אותם עם תעודות-מסע זמניות.

כיום, לנוכח כישלון התהליך המדיני בין ישראל לפלשתינאים ולאור ההבנה, שמדינה פלשתינאית לא תתרום ליציבות באזור, שב גם המלך עבדאללה לעקרונות האחדות הירדנית-פלשתינאית. "האופציה הירדנית" שבה למרכז המפה. סקרים שנערכו בקרב האוכלוסייה הערבית ביהודה ושומרון מעידים על תמיכה רבה בשובה של ירדן לתמונה.

על פי "היוזמה הישראלית", וכחלק מקבלת חבילת תמיכה בינלאומית, תשיב ממלכת ירדן את האזרחות לערביי יהודה ושומרון. אזרחים אלה, גם אם יבחרו להמשיך ולחיות בישראל, ייהנו מזכויות לאומיות ופוליטיות בירדן.

המלך חוסיין ויצחק רבין. צילום: סער יעקוב, לשכת העיתונות הממשלתית

מה תרויח ירדן מהשתלבות בהסדר האזורי

המשטר הנוכחי בירדן הינו משטר ידידותי לישראל ופרו-מערבי, אך משטר זה אינו בטוח: הוא מאוים על ידי הכאוס בעיראק ממזרח, ועל ידי הלאומיות הפלשתינאית ממערב. מדינה פלשתינאית בשטחי יהודה, שומרון ועזה תאיים על ירדן. היא עלולה להיות נקודת מוצא ל"פלשתינ גדולה" שתבלע את ירדן, תפיל את בית המלוכה, ותהפוך את ארץ ישראל כולה למדינה פלשתינאית-אסלאמית אחת, נקייה מיהודים ומכופרים. פירוקה של הרשות הפלשתינאית יביא אפוא אנחת רווחה בעמאן, ויסלול את הדרך לאיזון בין הדגשת אופיה הפלשתינאי של ירדן ובין גיבוי המשטר ההאשמי, באמצעות ערבויות אמריקאיות וישראליות. דחיפה גדולה לכלכלה היא רווח נוסף לירדן. בעיותיה העיקריות של ירדן הן כלכליות ותשתיות. היוזמה נותנת דגש על העמקת שיתוף הפעולה הכלכלי ופיתוח עמק השלום, ועל הזנקת ירדן לעתיד כלכלי מבטיח.

סנות החזית האסלאמית המזרחית

איומיה של טהרן והתקרבותה ליכולת גרעינית מהווים איום פוטנציאלי חמור על ישראל, ומשתלבים עם הכאוס ההולך ומתקבע בעיראק ועם התחזקות הכוחות הפרו-איראניים בסוריה ובלבנון. במקרה של הצטברות כוח במערך הקיצוני של איראן-עיראק-סוריה, הקרבן הראשון יהיה המשטר הירדני, והשלב הבא יהיה הפיכת גבולה המזרחי של ישראל, השקט כיום, לחזית המסוכנת ביותר. שילובה של ירדן בפתרון הבעיה הפלשתינאית, והתמיכה הכלכלית לה תזכה כחלק מתהליך זה, יאפשרו לה לשרוד - ולהיות חוליה חזקה בציר האסטרטגי שנועד לבלום את טהרן.

3. ריבונות ישראלית ביהודה ובשומרון

מ"כיבוש" לריבונות

שטחי יהודה ושומרון נכללו בשטח המנדט הבריטי שיועד להקמת בית לאומי לעם היהודי. מאז סיום המנדט, ועקב כישלון תוכנית החלוקה, לא קיבלו שטחים אלה מעמד משפטי מוכר. הם נכבשו על ידי ירדן ב-1948 - כיבוש שלא הוכר על ידי המשפט הבינלאומי. במלחמת ששת הימים (1967), כבשה ישראל את השטחים הללו והשיבה אותם לעם היהודי.

יהודה ושומרון מהווים את הלב של ארץ ישראל. ההר המרכזי, שבלבו ירושלים, מזכיר לנו מי אנו. כאן צעד אברהם עם יצחק בנו, כאן נטה יעקב את אוהליו, כאן הורישו אבותינו את עמי כנען מפניהם בראשותו של יהושע בן נון. בהרי יהודה ושומרון מצויים עשרות אתרים מקודשים ובעלי משמעות היסטורית, ורבים מהם טרם נחקרו.

רק תשע-עשרה שנים היו שטחים אלה תחת ריבונות-כיבוש ירדנית. כבר למעלה מארבעים שנה שהשטחים הללו בריבונות ישראלית בפועל, ואין כל מניעה לספח אותם באופן רשמי וממשי למדינת ישראל.

סנת הריבונות הפלשתינאית

האלטרנטיבה לריבונות הישראלית היא מסירת יהודה ושומרון לריבונות פלשתינאית או ערבית אחרת. זהו אסון אסטרטגי ממדרגה ראשונה. לאחר שחלקה הצפוני של ישראל שותק בעקבות ישיבת חיזבאללה על גבולנו הצפוני, ולאחר שמערב הנגב סופג מטרי קסאמים, לא קשה לדמיין כיצד ייראה כל אזור המרכז - השרון, גוש דן וירושלים - כאשר מעליו שולטים כוחות אויב. במצב כזה ישראל תהפוך לבת ערובה החיה בצל איום מתמיד.

מסירת שילה, בית אל, בית לחם וחברון לידיים זרות מבטאת התנכרות של עם ישראל לשורשיו, ומוליכה לתהליך של אובדן הכרה בזכותנו על הארץ - אובדן המשדר חולשה לאויבינו ומעמיד אותנו כמי שרואים את נוכחותם כאן כזמנית בלבד.

מסירת יהודה ושומרון לידיים זרות פירושה גם השלמה עם הפיכתה של בירת ישראל, ירושלים, לעיר ספר, המוקפת משלושה כיוונים בריבונות ערבית, ופגיעה בנושא בהתיישבות היהודית הנרחבת ביהודה ושומרון. התיישבות זו אוצרת בקרבה חוסן לאומי ואיכות אנושית וקהילתית מיוחדת במינה, ופגיעה בה - כמו החרבת גוש קטיף - פירושה מכה מוראלית קשה לחברה הישראלית, קרע לאומי, והקרנת חולשה כלפי העולם הערבי.

הריבונות הפלשתינאית מאיימת גם על ירדן ועל מדינות ערב המתונות, שכן היא צפויה להפוך למאחז נוסף של החמאס ושל הפונדמנטליזם האסלאמי, המבקש לערער את יציבות המשטרים הערביים המתונים.

אין יציבות בלי ריבונות ישראלית

העמימות רבת השנים ששידרה ישראל ביחס לעתיד יהודה ושומרון מנעה את התפתחות האזור והפכה אותו ל"חצר אחורית" ול"ארץ הפקר", למקום שבו יהודים אינם יכולים לנוע ללא פחד. פעילות פלילית חמורה וענפה נעשית ביהודה ובשומרון בגלוי, ושוררת בהם הפקרות גמורה בתחום הסביבתי. רק החלת הריבונות של מדינת ישראל וחוקיה, וסיפוח בפועל של לב הארץ, ישימו קץ לקיומה של "חצר אחורית" זו.

השליטה הישראלית היא כמובן גם עוגן היציבות הביטחונית. שיבתו של צה"ל לערי יהודה ושומרון, והפעילות העקבית והאינטנסיבית שלו בקיני המחבלים, הצליחה לחסל כמעט לחלוטין את טרור המתאבדים הנורא, שלפני שנים ספורות נחשב לבעיה ש"אין לה פתרון צבאי". עוצמתו של צה"ל - ולא כוחותיו הדלים של אבו-מאזן - הם גם שמונעים היום את הפיכת יהודה ושומרון ל"חמאסטן" נוספת, שתאיים על ישראל ועל יציבות המשטרים במדינות ערב.

השד הדמוגרפי

שנים ארוכות נרתעה ישראל מסיפוח יהודה, שומרון ועזה, בשל החשש מצמצום הרוב היהודי בתחומי מדינת ישראל. העלייה הגדולה מארצות חבר העמים, היציבות בפריזון במגזר היהודי והירידה המתמדת בפריזון במגזר הערבי, צימקו מאוד את "השד הדמוגרפי" והפכו אותו מאיום קיומי לבעיה בת פתרון. תכנית שיקום פליטים מקיפה, כפי שמציע הסעיף הראשון ביוזמה זו, תסיר כליל את האיום הדמוגרפי מעל מדינת ישראל כמדינה יהודית. החלת הריבונות הישראלית על שטחי יהודה ושומרון תביא בעקבותיה גם שינוי משמעותי בהרכב האוכלוסייה. מחיקה אמיתית של "הקו הירוק" תוביל לפיזור נורמלי יותר של אוכלוסייה יהודית, שתנוע בטבעיות אל העורף "החדש" של מרכז הארץ - דקות מגוש דן ומירושלים.

מעמד הערבים ביהודה ושומרון

פירוק מחנות הפליטים במסגרת תהליך השיקום, יצמצם את האוכלוסייה הערבית ביהודה ובשומרון ויוריד את מפלס העוני והצפיפות בערים הפלשתינאיות. האוכלוסייה הערבית, שתמשיך להתגורר בתחומיה החדשים של מדינת ישראל, תיהנה מזכויות האדם המלאות שמעניקה מדינת ישראל, אך אזרחותה תהיה ירדנית-פלשתינאית, וזכויותיה הפוליטיות ימומשו בעמאן. המינהל הממשי ביישובים הערביים יינק את סמכותו מהריבון הישראלי, אך ייהנה מאוטונומיה מוגבלת, שצורתה תיקבע במשא ומתן בין ישראל לבין ממלכת ירדן.

מה שטוב לישראל

- ירידה דרמטית בהיקף הטרור והסרת האיום הדמוגרפי
 - פתרון מוסרי לבעיית הפליטים שנוצרה ב-48'
 - בלימת ההתעצמות של ציר איראן-חמאס
 - גבולות בני הגנה ושמירת ארץ ישראל
 - כלכלת שלום אזורית עם צמיחה מואצת
-

מה שטוב לפלשתינאים

- מיליוני בני אדם יהפכו מפליטים לאזרחים
 - הזדמנות כלכלית אדירה לרבבות משפחות
 - הפיכת יהודה ושומרון למרכז צמיחה כלכלי
 - חופש תנועה ועיסוק
-

מה שטוב למערב

- בלימת הציר האיראני ומניעת השתלטותו על המזה"ת
 - מניעת צמיחת בסיסי טרור בינלאומיים ביו"ש
 - הגנה על הנוצרים ועל המקומות הקדושים
 - ייצוב מחירי הנפט
-

מה שטוב למדינות ערב

- בלימת האיום השיעי על המדינות המתונות
 - פתרון הבעיה הפלשתינאית
 - פתיחת שער לצמיחה כלכלית דרמטית באזור
 - שדרוג כלכלי וסביבתי של מערב המזרח התיכון
-

היוזמה הישראלית מציעה נוסחה מוסרית, מעשית ופשוטה לפתרון ארוך טווח לסכסוך הישראלי ערבי.

מוסרית - פתרון מוסרי המתייחס לבני אדם, במקום פתרון פוליטי המנציח את המאבק, את האלימות ואת העוני.

היוזמה הישראלית מציעה לפלשתינאים להפוך מפליטים לאזרחים, במדינות בעלות עתיד מדיני וכלכלי - במקום במדינת-חסות נטולת יכולת קיום עצמאית כפי שהוצע לפלשתינאים בהסכמי אוסלו. היא מציעה לסיים את הטרגדיה ההומנית הנמשכת מאז מלחמת העצמאות, ולפתוח עתיד של תקווה אישית וקהילתית לשכנינו ולנו.

פתרון מוסרי הוא כזה המתבסס על זכותה של ישראל להתקיים בגבולות בני הגנה, תוך שמירת מהותה כמדינת העם היהודי.

מעשית - האיומים האסלאמיים על היציבות במזרח התיכון יוצרים חלון הזדמנויות היסטורי לפתרון הבעיה הפלשתינאית ולשיתוף אינטרסים עם מדינות ערב והעולם המערבי.

קריסתה של קונספציית המדינה הפלשתינאית מאפשרת חשיבה חדשה ומוליכה ישירות לתוכני "היוזמה הישראלית".

למרות שלמותה של התוכנית, היא מודולרית - גם מימוש חלקים מן התכנית יביא תועלת מרובה לישראל ולשכנותיה.

פשוטה - ללא הסכמי ביניים, ללא ישויות בעלות ריבונות לא מוגדרת, ללא "ציפיות" ו"חיזוקים". היוזמה הישראלית מציעה מפה חדשה-ישנה של המזרח התיכון, שבה ישראל נהנית מעומק אסטרטגי חיוני ומגבולות טבעיים ובני הגנה הרחוקים ממרכזי האוכלוסייה, ומקיימת שיתוף פעולה כלכלי פורה עם שכנותיה, לתועלת האזור כולו.

היוזמה הישראלית מציעה דרך אחרת לשלום, נותנת מענה לטרגדיה האנושית של כל הצדדים, ומציבה תקווה לאחר הקריסה הכואבת של תפישות השלום הישנות.